

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОБЛІКОВИХ ФАХІВЦІВ В УКРАЇНІ

Ронек Генрик

*Інститут економіки і фінансів Університету Марії Кюрі-Скłodовської,
м. Люблін, Польща*

Процеси сучасного життя, такі як глобалізація, інтеграція, оновлення знань, зростання обсягів інформації, зміни соціально-економічних умов життя, розвиток нових технологій навчання таких як автоматизовані і комунікативні, безпосередньо впливають на вимоги до рівня і якості підготовки фахівців. В зв'язку з цим, в системі сучасної освіти України, що інтегрується в світовий освітній простір, все більшої актуальності набуває компетентнісний підхід до підготовки фахівців. В свою чергу це вимагає перегляду і удосконалення існуючих концептуально-методологічних основ професійної освіти і створення нових моделей підготовки фахівців з врахуванням вимог сучасності до їх компетенції.

За визначенням Міжнародного департаменту стандартів для навчання, досягнення та освіти (International Board of Standards for Training, Performance and Instruction (IBSTPI) компетентність визначається як спроможність кваліфіковано провадити діяльність, виконувати завдання або роботу. При цьому поняття компетентності містить набір знань, умінь і навичок, що дають змогу особистості ефективно діяти або виконувати певні функції, спрямовані на досягнення певних стандартів у професійній галузі або діяльності.

Основними характеристиками компетентності є:

- ефективне використання особистих здібностей, що дозволяє плідно здійснювати професійну діяльність на робочому місці;
- здатність робити будь-яку роботу добре, ефективно з високим ступенем саморегулювання, саморефлексії, самооцінки;
- володіння знаннями, уміннями і здібностями, необхідними для роботи за спеціальністю при одночасній самостійності і гнучкості в частині рішення професійних проблем;
- поєднання знань, здібностей і установок, оптимальних для виконання трудової діяльності в сучасному виробничому середовищі;
- розвинена співпраця з колегами і професійним середовищем;
- швидка, гнучка і адаптивна реакція на зміни обставин і середовища.

Достатній рівень професійної компетентності молоді людини є необхідною передумовою і фундаментом його майбутньої професійної соціалізації.

Чи навчають українські ВНЗ майбутніх фахівців - обліковців саме тому, що потрібно їм для конкурентоспроможного професійного життя?

Основне завдання університетів – навчити студентів вчитись, допомогти їм зрозуміти, чого саме вони прагнуть досягнути і яке місце в професійному житті посісти.

Звичайно, ті професійні знання, що дають університети студентам – дуже для них важливі. Але, на жаль, українські студенти більше звикли їх засвоювати, а не критично осмислювати. Зібравши величезний багаж знань без навичок їх опрацювання і застосування – у такого «спеціаліста» професійного майбутнього немає.

Вміння вчитись, відкритість до нових знань є ціннішими за самі знання.

Завдання університетської освіти створити цю відкритість у своїх студентів.

Сьогодні академічна освіта в Україні розвивається набагато повільніше, ніж бухгалтерська професія.

На нашу думку, недоліки української академічної освіти більшості такі ж, як і у світі. Це:

1. студенти недостатньо навчені самостійно і критично мислити;
2. студенти вивчають забагато теорії, що немає безпосереднього відношення до набуття компетенцій бухгалтера, оскільки так передбачено навчальними планами;
3. нестача практичних навичок у студентів і мало можливостей їх поповнити;
4. брак практикуючих викладачів.

Навіть ті викладачі університетів, що мають практичний досвід далеко не завжди чітко уявляють, які вимоги ставлять роботодавці до випускників ВНЗ.

Між потребами роботодавців і професійними компетенціями випускників існує тісний взаємозв'язок. Чим краще випускники, а насамперед викладачі ВНЗ, будуть обізнані в потребах підприємств (роботодавців), тим більшою кількістю необхідних компетенцій володітиме випускник, тим самим повніше зможе задовольнити очікування роботодавця.

Належна підготовка і підвищення кваліфікації облікових фахівців можлива тільки за належної підтримки освіти підприємствами як потенційними роботодавцями.

Ця підтримка може полягати як у проведенні виробничих практик студентів на належному рівні, стажування викладачів, так і проведення спільних проектів підприємств і університетів у професійній сфері. Вигоду від такої співпраці одержать всі. Викладачі зможуть ефективніше працювати зі студентами і випускники володітимуть всіма необхідними для подальшої роботи компетенціями. Роботодавці одержавши компетентнішого фахівця зможуть зекономити кошти і час своїх менеджерів, що теж не безкоштовний, на його перепідготовку.

Великою перевагою у підвищенні кваліфікації облікових фахівців - випускників ВНЗ є можливість їх закордонного стажування. Можливість

вивчити досвід ведення обліку і складання фінансової звітності у інших країнах дозволить стати випускнику більш універсальним спеціалістом з більшими можливостями для працевлаштування.

Таким чином, питання належної компетенції фахівців у сфері бухгалтерського обліку є надзвичайно актуальним сьогодні не тільки в Україні, але і у всьому світі. Воно пов'язане з цілим рядом організаційних і фінансових проблем, вирішити які можна тільки завдяки системному підході. Але це необхідно робити саме зараз, в умовах реформування української вищої професійної освіти.

УДК 377.1:371.134

ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ СПЕЦИАЛИСТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Стоян Д. Стоянов

*Университетът за национално и световно стопанство, ул. „8-ми
декември“, 1700, София, България, тел. (02) 8195 612, E-
mail: ssrisodit@abv.bg*

В современных условиях бизнеса бухгалтерский учет породил интересную, творческую и хорошо оплачиваемую профессию. Экономическое образование стало потребностью сегодняшнего дня, оно призвано сформировать у студентов знания, деловитость, предпринимательство, а у специалистов – профессиональную компетентность. Будущий специалист бухгалтерского учета должен иметь высокий творческий потенциал, быть открытым для решения разнообразных проблем экономического развития, способным находить новые нетрадиционные решения, владеть современными технологиями. Поэтому актуальной является проблема подготовки специалистов бухгалтерского учета новой генерации, способных эффективно работать в быстромменяющихся условиях [1].

Различные аспекты подготовки специалистов экономических специальностей исследовали: И. Аветисова (формирование у будущих экономистов профессиональных умений), Фурман Т. Ю. (профессиональная подготовка специалистов по бухгалтерскому учету), Хэндлер Ч. (формирование профессиональной компетентности будущих специалистов внешнеэкономического профиля) [2] и др.

Следует отметить, что за последние десять лет появились интересные исследования, как с законодательно регулируемой природой и научно-теоретические исследования данных вопросов. Они выразились главным образом в исследованиях на теоретические основы бухгалтерского учета в мировом аспекте и значения современных применимых понятий и категорий в науке об учете, в сочетании с изучениями и применениями МСФО. Параллельно продолжают научные изыскания и исследования на фундаментальные вопросы о предмете, методах и организации бухгалтерского учета, на основании которого следует развивать и обогащать концепции функций бухгалтерского учета, принципов и внутрисистемных соединений.

В обозначенном выше контексте профессиональная компетентность бухгалтера - интегративная характеристика личности специалиста,